

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA XII.

BROJ 4.

Sibenik, 20. veljače 1941.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17. RUKOPISE SE NE VRAĆAJU. BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Širom svijeta

BOMBARDIRANJE GENOVE. 9. t. mj. britanske pomorske jedinice pojavile su se pred talijanskom lukom Genovom, koju su žestoko bombardirali izbačivši na grad oko 300 tona granata. Počinjena je znatna šteta, a ima 144 mrtva i 272 ranjenika.

VELIKI GOVOR CHURCHILA. 9. t. mj. predsjednik britanske vlade g. Churchill održao je govor preko radia. Govorio je o britanskim uspjesima u Africi, gdje je zarobljeno 150 hiljada talijanskih vojnika. Zatim je govorio o snažnom moralu Engleza, o napadaju britanske mornarice na Genovu, o neprijateljskom pripremanju kroz zimu, o invaziji, koju, prema njegovim riječima, treba čekati na proljeće. Rekao je još, da Britaniji nisu potrebne američke armije, već američki brodovi i američko oružje, i to najhitnije. Istakao je, kako će se Njemačka uslijed strateških, gospodarskih i političkih poteškoća uskoro naći primorana, da izvrši napadaj na Englesku. Rat će doskora doći u neobično žestoku fazu. Britansko carstvo ne će uvući svoj mač. Njihova lozinka je: pobijediti ili umrijeti. Svoj govor je završio riječima, upravljenim Americi: »Dajte nam oružja, pak ćemo mi već svoj posao dovršiti!«

IZGORIO VLAK, PUN NAFTE I PETROLEJA. Jedan bugarski teretni vlak s 35 vagona punih nafte i petroleja kod Dragomana blizu naše granice iskočio je iz tračnica. Lokomotiva je eksplodirala. Nafta i petrolej razlili su se i upalili, pak je nastao golemi požar, u kome je čitavi vlak izgorio. Poginulo je 8 željezničara. Vlak je vozio tu naftu i petrolej za Njemačku.

SASTANAK GENERALA FRANCA S MUSSOLINIJEVIM. U talijanskom mjestu Bodrigheri 12. t. mj. održan je sastanak Franco—Mussolini. U pratnji španjolskoga šefa države bio je i španjolski ministar vanjskih poslova Sunjer. Sadržaj razgovora nije poznat. Bez sumnje se odnosio na držanje španjolske u sadašnjem ratu. Na povratku iz Italije general Franco sastao se i s maršalom Petainom.

CIPELE S DRVENIM POTPLATOM U BUGARSKOJ. Kako javljaju iz Sofije, održana je u ministarstvu trgovine konferencija posebne komisije, kojom prilikom je odlučeno, da se zbog nestašice kože uvede i pusti u promet novi tip obuće s potplatom od drveta.

GRČKE ČETE prešle su opet u protu-ofenzivu i zauzele jake protivničke položaje.

U DANSKOJ SKORO SVAKA OBITELJ IMA RADIO. Broj radiolušaća u Danskoj porastao je tokom 1940. opet za 43.300 na 863.400. Od ukupno 943.647 domaćinstava samo 80 hiljada nema radio-aparate. Budući da Danska broji oko 4 milijuna stanovnika, to svaki peti Danac ima radio-aparat.

IRSKA STROGO NEUTRALNA ostaje i nakon posjeta američkog izaslanika Wilksa.

ENGLJSKI MINISTAR KOLONIJA lord Lloyd umro je 4. t. mj.

PROGLAS EPISKOPATA. Naskoro će naš episkopat izdati proglas na hrvatski narod o Euharistijskom kongresu, koji će biti štampan u svim našim listovima. Odbor nakon toga sprema letak za narod, u putu župnicima, kongresni plakat, kongresne značke i upitnice za put i nastanbu. O svemu tome će se u našim listovima još potanje govoriti, kad dođe vrijeme.

Sastanak u Berghofu

14. t. mj. predsjednik vlade g. Cvetković i ministar vanjskih poslova g. Cincar-Marković u Berghofu sastali su se s g. Hitlerom. Ovom sastanku prisustvovao je i njemački ministar vanjskih poslova g. von Ribbentrop. Kako javlja dopisnik agencije Avala, razgovori po pitanjima zajedničkih interesa vođeni su u duhu tradicionalnih prijateljskih odnosa obiju nacija.

Poslije trosatnog razgovora 15. t. mj. naši državnici posebnim vlakom vratili su se u Beograd, te su odmah bili primljeni a audijenciju kod kneza-namjesnika Pavla, nakon čega je održana i sjednica vlade.

Sva strana štampa komentirajući ove razgovore većinom se slaže u tom mišljenju, da tim razgovorima nisu nastupile nikakve izmjene.

Prekid diplomatskih odnosa između Engleske i Rumunjske

Velika Britanija 10. t. mj. prekinula je diplomatske odnose s Rumunjskom. Britanski poslanik je opravdao ovaj prekid riječima: »Rumunjska je postala baza za njemačke vojne operacije u ovom dijelu svijeta.« Britanski poslanik s osobljem poslanstva i oko 50 britanskih državljana napustio je Bukurešt 15. t. mj. Opozvano je istodobno i osoblje rumunjskog poslanstva iz Londona.

Nakon ovoga prekida poštrene su

vojne pripravne mjere u Rumunjskoj. Njemačka je, pomoću velikih prevoznih aeroplana, od kojih svaki nosi po 100 ljudi, poslala u Rumunjsku 10.000 ljudi, a šalje ih još i dalje. Istodobno se spremaju sva utvrđenja na rumunjskim granicama, postavljaju nove topovske baterije, grade skloništa, vrši potpuno zamračenje svih mjesta, da se zemlja, a naročito petrolejski izvori, što uspješnije zaštite od engleskih napadaja iz zraka.

Tursko - bugarska deklaracija

U duhu svoga pakta o prijateljstvu Turska i Bugarska 17. t. mj. potpisale su zajedničku deklaraciju, u kojoj se izjavljuje, da je »uzdržavanje od svakog napadaja nepromjenjiva osnovica njihove vanjske politike«. Obe vlade izjavljuju, da ostaju »vjerne svome paktu prijateljstva, kojim se osigurava nepovredivi mir te iskreno i vječno prijateljstvo između Turske i Bugarske«.

S ovom deklaracijom čini se, da su svi zadovoljni. Njemački i talijanski listovi ističu, da je ova deklaracija potpuno u skladu s nastojanjima sila osovine za odr-

žavanje mira i reda na Jugoistoku. I kod Velike Britanije naišla je na odobrenje, jer da je i ona oduvijek zastupala mišljenje, da bi složni balkanski narodi bili najbolje jamstvo za mir. Grčka je štampa smatra kao jedan vrlo miroljubivi gest. U Sofiji se podvlači, da se njom »osigurava mir u istočnoj polovini Balkanskog poluotoka, što je želja i Trećeg Reicha i Sovjetskog Saveza«. New-yorško novinstvo pesimistički komentira ovu deklaraciju te vjeruje, da je do nje došlo uplivom Sovjetske Rusije i da se njom položaj na Bliskom Istoku nije mnogo promijenio.

Položaj na Dalekom Istoku kritičan

U Singapore su stigli veliki kontingenti australske vojske i mornarice. Velika Britanija je odlučila zaustaviti japansku ekspanziju prema jugu. Postignuta je potpuna suglasnost između Velike Britanije, USA i Holandske Indije u pogledu obrane.

Američko novinstvo smatra, da se Japan sprema na udar prema Singaporeu ili Holandskoj Indiji unutar jednoga mjeseca, i, usprkos svih hitno poduzetih mjera, položaj na Dalekom Istoku je krajnje kritičan. Predstavnici američke ratne mornarice pomišljaju na slanje američkih krstarica u Singapore.

Rat u Africi

U sjevernoj Africi engleske čete napredovale su daleko u Libiji uzduž mora. U njihove ruke 6 II. pao je Benghazij, glavni grad Cirenaike. Zarobljeno je poručnik komandanta armije i komandanta armijskog korpusa još 5 generala i nekoliko hiljada vojnika. Među ovim generalima nalazi se i poznati talijanski general Bergonzoli, koji je bio zapovjednikom Bardije, odakle mu je uspjelo, da u zadnji čas po-

bjegne motornim čamcem. Iza Bengazija britanske motorizovane čete osvojile su naselje El Agailu, koje se nalazi oko 200 km južno od Bengazija.

U istočnoj Africi britanski odredi napreduju u Eritreji, Somaliji i u Abesiniji. Sad se borbe vođe za tvrđavu Keren u Eritreji. Odlučna bitka u Abesiniji bit će oko Adis Abebe.

Bez politike sporazuma nema Jugoslavije!

5. t. mj. povodom dvogodišnjice svoje prve vlade, predsjednik vlade g. D. Cvetković dao je novinarima izjavu o političkom položaju te je, među ostalim, izjavio:

»Bez definitivnog ostvarenja politike sporazuma ne može biti trajne, solidne i zdrave jugoslavenske zajednice. Ona je

garancija u sadašnjoj i ona jedino obezbjeđuje budućnost. Oni, koji žele Jugoslaviju zdravu i snažnu, mogu je izgraditi samo na ovoj osnovnoj unutrašnjoj političkoj liniji, na politici sporazuma. To se naročito jasno i odlučno pokazalo u svim momentima, kroz koje je za posljednje dvije godine naša zemlja prolazila.«

Iz naših krajeva

DR STEPINAC U RIMU. Prošlih dana boravio je u Rimu zagrebački nadbiskup preuzv. g. dr Stepinac. Ovaj njegov put bio je u vezi s proslavom nacionalnog euharistijskog kongresa u Zagrebu te s pitanjem kanonizacije bl. Nikole Tavlića. Ovom prilikom bio je od Sv. Oca primljen u posebnu audijenciju. Preuzv. dr Stepinac 17. t. mj. vratio se u Zagreb. Kako doznajemo, zadovoljan je uspjehom ovoga svog puta, a osobito s pripremama oko kanonizacije bl. Nikole Tavlića, koja se nalazi na dobrom putu.

UMRO DR VELIMIR DEŽELIĆ ST. Poznati hrvatski književnik i odlični kulturni radnik dr Velimir Deželić, stariji, umro je 7. t. mj. u Zagrebu u 77. godini života. Osim što je napisao mnogo historijskih romana, pripovijesti i pjesama, sudjelovao je u mnogim kulturnim društvima, gdje je obnašao mnoge dužnosti. Kao istaknuti agilni hrvatski katolički radnik napisao je veliki broj članaka i održao veliki broj govora. Za zasluge u tom radu odlikovan je od sv. Oca Pape Pija XI. časću komandera visokog viteškog reda sv. Grgura Velikog. Pripredan mu je upravo veličanstven sprovod. Odrješnje mu je dao sam nadbiskup preuzv. dr Stepinac. Vječni mu pokoj, a rodbini naše iskreno saučesje!

PROSLAVA SV. VLAHE U DUBROVNIKU. Ove godine je na osobito svečani način proslavljen blagdan sv. Vlahu u Dubrovniku. Svečanostima su prisustvovali i ban dr Subašić te zagrebački nadbiskup preuzv. dr Stepinac.

NOVI PODBAN. Ukazom kr. namjesnika na prijedlog bana dra Subašića imenovan je za podbana g. dr Svefozar Ivković, odvjetnik i podpredsjednik mjesne organizacije SDS u Zagrebu, dok je bivši podban g. dr Ivo Krbek umirovljen.

RADIO STANICA U ZAGREBU OD 120 KILOVATA. Zagreb će dobiti radio-stanicu od 120 kilovata.

ZA OTKRIVANJE I HVATANJE TERORISTA koji su skrivili i počinili zadnje eksplozije u Zagrebu, Banska Vlast u Zagrebu raspisala je nagradu od 100 hiljada dinara.

UGOVOR IZMEĐU RADNIKA I UPRAVE UGLJENOKOPA U KLJACIMA. Sklopljen je kolektivni ugovor između uprave ugljenokopa u Kljucima i njegovih radnika. Radnicima je povišena nadnica za 14 dinara dnevno.

DRŽAVNI PRAVOBRANIČI mogu odsad zastupati i drž. činovnike.

OKRUŽNI UREDI U BANOVINI HRVATSKOJ imaju veće izdatke negoli primitke.

ISELJENICKI MUZEJ U SPLITU otvorio se na svečani način 8. t. mj.

SUČAJ PK. IVE KOZARČANINA. U vezi sa smrću hrv. književnika Ive Kozarčanina izdala je zagrebačka komanda mjesta saopćenje, u kome kaže, da je protiv Kozarčanina potpuno ispravno postupio kaplar pitomac, koji je na njega pucao, budući da je pokojnik napao stražara ne samo pogrđnim riječima, nego i fizički. Na ovaj izvještaj komande mjesta primjećuje Banska Vlast na osnovu izvještaja redarstvenog ravnateljstva u Zagrebu, da redarstveno ravnateljstvo nije sve dosad moglo neosporno utvrditi, da je stražar upotrebio oružje u skladu s postojećim vojničkim pravilima i propisima.

Prljavi poslovi

Uapšenje načelnika jedne naše općine predmet je svakakvih komentara. Mi ne znamo sve pojedinosti, ali, prema novinama i pričanju ljudi, znamo za ono bitno, a to je: da je viša vlast općini otpremila vagone brašna, ali to brašno nije dano puku, u ime koga se brašno nabavilo.

Grozno je to, u ovim danima, oti- mati našem čovjeku i onaj škrti zaloga- gaj korice hljeba. A ljudi su čekali na te narudžbe, svoje proizvode jeftinije prodali, samo da se dođe do kruha, a kruha nema. Tako mi je na parobro- du govorio jedan mladi čovjek iz te općine.

Preko ovoga pitanja se ne može prolaziti jednostavnim odmahivanjem ruke. Mi se zgražamo nad tom činje- nicom, i ako se ograđujemo, da odgo- vornost svaljujemo na leđa pojedinca ili kruga, jer u detalje ne ćemo da u- lazimo. To nas gadi, jer, ako išta, to se nije smjelo učiniti našem čovjeku.

Ali, koliko je poznato piscu ovih redaka, nije ovo osamljen slučaj, da se u ime naroda naših sela kod viših vla- sti molj i moljaka, a konačno svi ka- nali vode u džepove mnogih, koji su dobili riječ ili su se nametnuli i sami je uzeli. Što je tko lukaviji, to su i spletko lukavije.

Konkretno: zna se za vagone krušne hrane, što je upućena kao pri- pomoć (lanjske zime); zna se za broj- ne uputnice (vrlo jeftin prevoz hra- ne, tako da bi se po kg moglo za po- la dinara jeftinije prodavati, nego to može onaj koji plati sav podvoz), ali kao sigurno zna se to, da narod na- ših sela ne samo nije jeftinije, nego je redovito skuplje plaćao takvu hra- nu od onih, koji su hranu nabavljali, a da nijesu ni znali, što su to upu- tnice, a pogotovo — besplatne pošilj- ke. Neka nam se tko usudi reći, da nije tako, pa ćemo mu s dokumentima u ruci jasno iznijeti istinitost ovih na- voda.

Zadnji put je na ovom mjestu bi- lo govora o zadrugarstvu, jer mi u za- drugarstvu gledamo dobro našega malog čovjeka. Običnog čovjeka mo- že smesti ovakva, ne samo nezadru- garska, nego uopće neljudska, lopov- ska, zločinačka rabota raznih pojed- naca i užih krugova, pa i omraziti sve- tu misao zadrugarstva. Priznajemo, da se nije tako lako izdignuti iznad svih ovako gnjusnih poslova, ali ne pre- stajemo naglašavati, da se zadrugar- stvo ne smije suditi prema postupku takvih tipova, nego da se takve tipove rukom i nogom odgurne od vode- ćih položaja. Teško onoj skupini, koja daje povjerenje onomu koji samo znađe lijepo reći, polaskati, zamazati, a ne gleda, da li je taj, komu se po- vjerava raspolaganje dobra zajednice i pojedinaca, čovjek rada, reda, skr- bi, poštenja. Tko se već jednom upr- ljao u zadržnom poslu, taj nema pra- va na vodstvo. To je temeljni zakon zadržnoga poslovanja.

Ovo je posao prvi i glavni, koji ima izvršiti svako selo za sebe. Na vrhove samo poštenu, trijezni, razbo- riti ljudi. Tko to ne može, neka krivi sebe, a ne drugoga.

Ako su prilike takve, da krug tri- jeznih i staloženih ljudi ne može doći do izražaja, nego bi i oni sami morali doći u položaj podređenih, a vodstvo bi uzeli ljudi slabe prošlosti, nikakve sadašnjosti, a, po svemu sudeći, još šarovitije budućnosti, nema izlaza, ne- go stvoriti zadrugu, u kojoj ne će biti mjesta za sumnjive tipove. Takva će zadruga imati dva zadatka: 1) da po- mogne svojim članovima i 2) da vrši pionirsku ulogu i sili one druge na so- lidan posao, inače će morati podleći. Prejednolično shvaća život, koji bi iz-

Na braniku

Prvaci zvijezdoznanstva i vjera

Veliki francuski astronom Urban Le- verrier († 1877.) bavio se, među ostalim, proučavanjem smetnja, što se opažahu na putanji Uranovoj. Umnom kalkulacijom izvede zaključak, da je uzrok tim smetnja- ma nekakav nepoznat planet, pak je odre- dio gotovo na vlas mjesto, gdje bi se taj još nevideni planet nalazio. I zaista g. 1866. otkrije po njegovim podacima berlinski astronom Galle na određenom mjestu nov planet, kojemu nadjenuše ime Neptun. To je bio jedan od najvećih trijumfa ljudskog uma. Neki pisac (Schmith) kaže o tom do- gadaju: »To bješe otkriće, radi kojega čov- jeku staje dah od čuđenja i divljenja.« Još su možda veće zasluge Leverrierove za napredak astronomije u onome, što je on učinio za poznavanje starih planeta. Na tom je području Leverrier zamislio i izvr- šio upravo gigantskih osnova. Ovoga toli- kog učenjaka nije vjera smetala u istraži- vanju prirode. Bio je savjestan katolik, pa je kao takav i bio poznat. Stoga se francu- ska akademija nije žalaca kazati u izvješću o pokojnom već Leverrieru: »Proučavanje neba utvrdilo je u njemu vjeru kršćanina.« Osnivač današnjega svjetskog sustava Nikola Kopernik († 1543) bio je katolički svećenik.

Veliki Kepler († 1630.) kliče na kraju svoga djela o harmoniji svjetova: »Zahva- ljujem Ti, Stvoritelju i Gospodine moj, što si mi dao, da se s ushitom radujem stvorenju Tvojem i djelima ruku Tvo- jih!... Pa ako sam štogod rekao, što Tebe nije dostojno, oprost mi to milostivo.« Kad bi slavni Newton čitajući naišao na sveto ime Božje, svaki bi put otkrio glavu. Njega se divni sklad svemira tako doimao, da je rekao: »Ovaj divotni pore- daj sunca, zvijezda i kometa može da bu- de samo djelo umnoga i svemogućega bi- čea.«

Veoma je mnogo privrijedio znanosti isusovac Andeo Secchi († 1878.), i to na području meteorologije i spekulativne fizi-

Utješne pojave

Obzirom na ozbiljnost sadašnjega ba- ban dravske banovine je odredio ovo:

1. Plesne priredbe smiju se dopuštati samo za razdoblje od 31. prosinca 1940. do uključivo 25. veljače 1941. (pokladni u- torak), i to samo društvima i korporacija- ma, ako su već dosad svake godine prire- đivali svoje tradicionalne plesne priredbe i davaju dosta jamstva, da na priredbi ne će biti nikakvog nereda.
2. Plesne priredbe smiju se dozvoliti najviše do 2 sata ujutro. Po sata nakon to- ga roka prostorije moraju biti ispražnje- ne.
3. Plesni vjenčici pojedinih društava smiju se održavati najdalje do uključivo pokladnog utorka 1941.
4. Gostioničarima ili krčmarima se ne smiju izdavati dozvole za plesne priredbe. Paziti se mora, da gostioničari ili krčmari ne zlorabe društava te pod njihovim ime-

Što drugi pišu

Sarajevski »Katolički Tjednik« od 2. t. mj. u svom uvodniku, među ostalim, isti- će i ovo:

»Od najviših državnih i banovinskih vlasti raspušten je »Ujedinjeni radnički sindikalni savez Jugoslavije« ili još kraće URS. Radi se o zakonskoj likvidaciji mar- ksizma.

URS je bio među radništvom glavna organizacijska centrala marksistički orijen- tiranih elemenata. Njegovi ideolozi i vode otvoreno su stajali uz teorije marksizma i odgajali radništvo u duhu socijalističko- komunističkih maksima. Za klasnu borbu, za internacionalizam, za interkonfesionaliz- am, za materijalizam. URS je bio začla- njen u »Internacionalnom sindikalnom sa- vezu«. URS je odbijao svaku suradnju sa hrvatskim narodnim pokretom. URS je novčano podupirao španjolsku crvenu revo-

lanuo riječ, da to znači, u selo unaša- ti nesklad — razdor. Nije istina! To znači odgajati selo. Čovjek može biti sa svakim prijateljski, ali to ne znači, da, onda, mora i svakomu dati ključ- ve od svoje konobe. Mislimo da se razumijemo. I zato smo za slobodu za- drugarstva.

ke, a najviše u astronomiji. Spektralnu je analizu primjenio proučavanju zvijezda- noga svijetla, pak je ovako istražio do 6000 stajačica! Njegovih je radnja toliko, te Respighi kaže, da bi tolik posao, čini se, moglo svladati tek kakvo društvo, a ne pojedinac čovjek.

Teatinac Josip Piazzi († 1826.) dobio je pridjev »Kolumbo malih planeta«. I. I. 1801. otkrio je prvi asteroid Ceres. Od- redio je mjesto od kojih 7000 stajačica, što je golem pothvat.

S poštovanjem govori o Bogu i Božjoj providnosti veliki astronom Fridrik Bessel.

Uvjereni katolik Ivan de Lamot s iz- vanrednim je uspjehom istraživao sitna zvijezda i nebesku maglicu, odredio je ma- su Uranovu, zabilježio je opažanja od 80.000 zvijezda sedme do desete veličine! I ako bi ovo već dostatno bilo, da jednom čovjeku pronese svijetom glas, a ono za- ostaje za neumrlim njegovim radom na području telurske fizike (Günther).

Amo nam je ubrojiti grofa Barnabu Oriani († 1832.), Ivana Inghirami († 1851.), Franju Denzu († 1894.), Franju de Vico († 1889.), oba Herschela, Eduarda Heisa († 1876.), Rudolfa Wolfa († 1893.), Alfreda Gautiera († 1881.) i dr.

Završit ćemo ovaj kratki pregled pr- vaka zvijezdoznanstva izjavom poznatog jurjevskog (dorpatskog) astronoma v. Mädlera: »Ne, znanosti i pravi njihovi zastupnici i unapreditelji ne zaslužuje pri- kora i sumnjčenja, što ih neki proti njima gomilaju, da tobože čovjeka odvraćaju od Boga, da ga pače čine bezvjercem. Te su tužbe bez podloge. Napose pak za astrono- miju dokazat ću, nadam se, da je baš obratno. Ona je naročito pozvana, da pro- budi i učvrsti ona uvjerenja, koja se s pravom drže za najveće dobro ljudskoga ro- da.«

(Iz djela »Zastupnici modernih znanosti i vjera« od Miroslava Vanino — Zagreb)

Vrlo dobra odredba

nom prirede plesove za svoj račun.

5. Trajna produženja policijske ure ne smiju se dozvoljavati. Za pojedine sluča- jeve smije se dozvoliti produženje policijs- ke ure najviše do dva sata ujutro.

6. Propisi naredbe o otvaranju i zatva- ranju gostionica i krčmi (o policijskoj uri) od 4. VI. 1935. moraju se strogo i pravilno provoditi.

Sreskim načelstvima i policijskim pred- stojništvima naređeno je, da ove odredbe najstrože primjenjuju i ne dopuštaju ni- kakve iznimke.

Apeliramo na našu policijsku vlast, da s istih razloga u korizmi dađe zatvoriti sve plesne škole i svim društvima i sku- pinama zabrani plesove i plesne vjenčice, jer je već zato skrajno vrijeme, ne ćemo li, da nam omladina potpuno podivlja i izgubi svaki smisao za poštenje i čestit ži- vot.

URS

luciju. Tko je imalo poznao socijalizam i njegove ideje, vidio je odmah, da URS na legalnoj bazi nastavlja s propagiranjem radikalnih tendencija u socijalizmu, što ih je do »obznane« zastupala komunistička partija Jugoslavije. Mnogi od vodećih URS-ovih ljudi bili su eksponirani i stras- teni stari marksisti sa svim tipičnim zna- čajkama crvenoga pokreta: sa krajnom rez- zerviranošću prema nacionalnim idealima, s neskrivenom averzijom prema vjeri, s fana- tičnim neprijateljstvom spram svega, što je marksizam proglasio buržujkim izmiš- ljinama, sa tvrdoglavom neinteligencijom agitatora i kortesa, koje je odgajala ulica.

U tom je bez sumnje ležala i najveća pogibao po narod i državu. U URS-u na- lazili su utopište ljevičarski elementi svih dlaka; on ih je, kao matica, sve okupljao, zaštićivao, utvrđivao, solidarizirao. U na-

Drugo imaju izvršiti oni, kojima je dano vodstvo. Vlast mora gledati, kako tko posluje. Najobičniji čovjek zaključuje, da nije sve u redu, ako jedna skupina, od nikoga ne pomaga- na (to je posebno poglavlje!), kroči i ima nešto »na suncu« (kako to naš na- rod reče za nepokretno i pokretno do-

rodni život ulazio je marksizam kao op- zicija i podrivavao u njemu sve njegove tradicionalne snage: vjeru, moral, idealiz- am, čovječstvo, osjećaj zajednice i brat- stva, i indirektno, a i direktno, utirao se tim put sovjetizaciji i boljševizmu.

I to s uspjehom.

Učinili su bili URS-ovci u praksi rad- nički pokret svojim monopolom i dali mu bili u nas tipično marksističku boju.

Mi stoga odlučno pozdravljamo raspu- štanje URS-a kao jedan korak naprijed u likvidaciji maksizma u našem narodnom životu. Marksizam je jedna od najfatalni- jih zabluda, u koju je ikad palo čovje- čanstvo. Idejni su njegovi temelji neljud- ski. On nema objektivnog prava na opst- anak. A u našem narodu, nema ni subjek- tivnog. Stran je našoj tradiciji i našem narodnom biću.

Imaju naši radnici svoje nacionalne sindikalne organizacije. Neka se u njih svrstaju i u njima bore za svoje interese. U znaku pravde, morala, ljubavi i rodo- ljublja. Svi ćemo ih poduprijeti i moramo ih poduprijeti. Inače ne bismo bili ljudi ni kršćani.

Ne smije to biti borba mržnje. Ne smije to biti negacija duše. Ne smije to biti protivnost vjeri. Ne smije to biti prezir narodnih ideala. A zbir svih tih zabluda, to je — marksizam.«

O Božiću u okupiranim krajevima

Zagrebački »Katolički List« donosi o- vu bilješku:

»U današnjim teškim časovima sv. O- tac Papa sve čini, kako bi ublažio žalosne posljedice rata. Posebna mu je briga osi- gurati katolicima, da mogu vršiti ono, što im nalaze vjera i savjest. Ta se briga tiče u prvome redu onih katolika, koji se na- laze u okupiranim krajevima. No teškoća je velika još i u tome, što je veza između Sv. Oca i tih katolika jedva moguća ili sa- svim nemoguća. Tako su ovih dana neke novine pisale, kako je na intervenciju ber- linskog apost. nuncija dopušteno bilo ka- tolicima Nizozemske, Belgije, te njemačke i ruske Poljske slaviti Božić. Možda su ne- ki u to i povjerovali. Pa ipak to nije isti- na. No sigurno je, da su katolici okupira- nih krajeva bili u svojim turobnim misli- ma i bolnim osjećajima sjedinjeni sa sv. Ocem.«

Hrana duše

ČASOPIS »OBITELJE«, koji izlazi već 13. godnu, donosi u najnovijem dvobroju 5.—6. od 10. veljače zanimljiv sadržaj po- svećen većinom Slovačkoj i slovačkoj književnosti. Glavni urednik dr Josip An- drić daje u uvodnom članku »Slovačka dr- žava izbliza« pogled na današnji samostalni državni život slovačkog naroda prema vlastitim opažanjima i dojmovima s puta u siječnju o. g., a u članku »Kod predsjed- nika Slovačke Republike« opisuje na vrlo za- nimljiv način svoju podužu audijenciju kod dra Josefa Tisa, prvog slovačkog suverena. Oba su članka popraćena nizom slika, ko- je prikazuju palaču slovačkog predsjedni- ka republike, njegovu ljetnu rezidenciju te pojedine značajne događaje iz njegova privatnog i državnog života. Zatim je tu pjesma »Ovako bi govorio Hlinka« od Va- lentina Beniaka, jednog od najvećih da- našnjih slovačkih pjesnika (s njegovom slikom), pa duhovita novela »Licitarska srce« od J. C. Hronskoga, jednog od naj- istaknutijih slovačkih pisaca, a u nastavku je tu i roman »Svadba« od najvećeg slo- vačkog pisca Martina Kukučina, koji je to svoje djelo napisao iz hrvatskog života. U ostalom sadržaju »Obitelji« je štivo za kućanstvo, za djecu te razne zanimljivosti. »Obitelj« izlazi 2 put na mjesec i stoji 120 dinara na godinu. Pretplaćuje se kod: U- prave »Obitelji« — Zagreb, Trg. Kr. Tomi- slava 21.

DRŽAVNI PRIHODI u toku prva tri tromjesečja tekuće budžetske godine dali su 552 milijuna i 700 hiljada više negoli što je to bilo predviđeno.

SRETNA OBITELJSKA ZADRUGA. U jednoj obiteljskoj zadrugi u šumadijs- kom selu Borču za 60 godina nije nitko umro niti se tko od zadruge odijelio.

bro), dok druga, kojoj se pomaže ra- di ovoga ili onoga, hramlje — i živi od pomoći »odozgora« — onih naime, koji su na vlasti. — Zašto uvijek pli- vaju najgoril

Ne ćemo dalje o tomu, jer bismo se mogli naljutiti.

Junior

Jubilarni Euharistijski kongres u Zagrebu (Obavijesti iz Kongresne Kancelarije, Zagreb, Kaptol 10)

PROGLAS HRVATSKOG EPISKO-PATA NA HRVATSKI NAROD. Hrvatski je Episkopat već više puta upozorio svoje vjernike na veliki jubilej, kojim se mogu ponositi rijetki kršćanski narodi u Europi, na 1300 godišnjicu veza hrvatskog naroda sa Stolicom sv. Petra u Rimu. Prvi je takav dokument onaj iz Rima iz 1939. godine, a onda kolektivna poslanica svih naših biskupa. I sada, kad javljamo, da predstoji novi dokument, kojim će se hrvatski biskupi u najskorije vrijeme obratiti na hrvatski katolički narod, možemo javiti, da će to biti svečana proklamacija, koja će imati svrhu, da vjernike potakne, da se što više okoriste blagodatima Svete Godine u času, kad se nalazimo uoči glavnih svečanosti, a osobito uoči velikog Euharistijskog Kongresa u Zagrebu, koji se održava od 20. do 22. lipnja o. g. Proklamaciju bi imao izdati hrvatski metropolit preuzv. g. dr Alojzije Stepinac u svojstvu predsjednika biskupskih konferencija.

SASTANCI ZAGREBAČKOG SVEČENSTVA, REDOVNIKA I REDOVNIKA TE DRUŠTAVA KATOLICKE AKCIJE. U Zagrebu su 7., 8. i 9. veljače održani uspješni sastanci zagrebačkih svećenika, redovnika, redovnica, zatim sveukupnog članstva društava Katoličke Akcije u prostorijama nadbiskupskog dvora, te u velikoj modernoj dvorani oo. franjevac na Kaptolu. Na tim se sastancima razgovaralo, što mogu i moraju sa svoje strane doprinijeti katolički svećenici, redovnici i redovnice, te članovi religioznih društava i društava Katoličke Akcije za uspjeh svečanosti jubilarne Svete Godine, osobito u duhovnom pogledu (molitvena akcija), zatim u pogledu organizacijskom. Doneseni su važni zaključci, koje ćemo priopćiti u slijedećem broju.

MILIJUN SPOMEN-SLIČICA. Središnji Odbor za proslavu svete jubilarne godine dao je štampati golemu nakladu od 1.000.000 sličica s prigodnim molitvama (4 vrste) za djecu i odrasle. Svrha je ovoj akciji, da organizira najšire mase hrvatske djece i odraslih vjernika, da se mole za uspjeh velikog Euharistijskog Kongresa u Zagrebu i uopće Svete Godine. Dijelit će se besplatno. Središnji Odbor upozorava vj. gg. župnike i katehete, da će sličice, čim budu gotove, biti razaslane po svim župama sviju biskupija.

RUMUNJSKI HRVATI DOLAZE NA EUHARISTIJSKI KONGRES. Predstavnicima rumunjskih Hrvata javili su se Središnjem Odboru za proslavu Svete jubilarne Godine sa željom, da bi i lijepa delegacija rumunjskih Hrvata došla u Zagreb prigodom glavnih jubilarnih svečanosti, t. j. za vrijeme Euharistijskog Kongresa, ako im prilike dopuste. Istodobno bi posjetili i Turropolje blizu Zagreba, odakle su se rumunjski Hrvati svojedobno iselili prije kojih 120 godina u svoju sadašnju postojbinu. Nadalje javljaju, da se za ove hrvatske jubilejske svečanosti interesiraju i katolički Bugari, koji žive zmješani s Hrvatima u Rumunjskoj, a govore jezikom, koji je bliži hrvatskom, negoli rumunjskom. Ovi su vrlo imućni i imaju divnu narodnu nošnju, pa bi dolazak njihove delegacije u Zagreb probudio pravu senzaciju.

POPUST OD 75 POSTO NA ŽELJENICAMA. Središnji odbor za proslavu svete jubilejske godine već je uputio molbu na Ministarstvo saobraćaja za popust od 75 posto na željeznicama učesnicima Euharistijskog Kongresa u Zagrebu od 20. do 22. lipnja o. g. Ovaj je popust obećan, a Središnji se Odbor nada, da će biti i odobren, to više, kad se zna, da je i srpsko-pravoslavna crkva znala ishoditi za svoje religiozne manifestacije popust od 75 posto, a konačni će efekat za državnu blagajnu biti ipak veći, jer će broj onih, koji će se poslužiti ovim popustom biti ogroman.

KONGRESNI PLAKATI I ZNAČKE. Središnji Odbor preko svojih pododsjeka već je stupio u vezu s istaknutim umjetnicima u vezi s izradbom kongresnih plakata i kongresnih značaka. Prvi kongresni plakat, koji će biti prvorazredna umjetnična izlazi još u toku mjeseca veljače. Plakati će se razšiljati na sve strane naše domovine, gdje god ima katolika, i molimo, da budu izvešani na vidljivim i počasnim mjestima.

ŠTAMPA I JUBILEJSKE SVEČANOSTI. U krilu Središnjeg Odbora formirao se odsjek za propagandu, koji je počeo slati štampi potrebne obavijesti. Treba s priznanjem naglasiti, da sva zagrebačka dnevna štampa donosi najspornije sve

obavijesti Središnjeg Odbora i time iskazuje stvari veliku uslugu. Isto tako sva katolička štampa donosi u cijelosti obavijesti Središnjeg Odbora za proslavu svete jubilejske godine.

RADIO-SLUŽBA I SVETA JUBILEJSKA GODINA. Veliki propagandistički program predviđen je, da se odvije i preko radio-službe. O tom će se u najskorije vrijeme javiti potankosti.

DIJECEZANSKI I ŽUPSKI ODBORI. Središnji Odbor javlja ovim putem svim dijecezanskim odborima, da najveću pažnju posvete organizaciji župskih odbora, koji će započeti odmah akcijom u narodu u smislu smjernica, koje su dane za proslavu svete jubilejske godine, a osobito, da provode propagandu za posjet Euharistijskom Kongresu u Zagrebu. Neka se ti odbori formiraju što prije, a najdalje do Uskrša, a u nj udu najugledniji župljani i predstavnici svih hrvatskih društava i društava Katoličke Akcije. Stvar je vrlo važna.

PROSLAVA PAPINA DANA. Neka bude ove godine što svečanija! Neka ne bude župe, u kojoj se neće proslaviti taj dan (nedjelja 16. ožujka). Ne zaboravimo, da se nalazimo u jubilejskoj 1300-godišnjici veza sa Svetom Stolicom, od koje je hrvatski narod kroz stoljeća primio nebrojena dobročinstva. Središnji će odbor (propagandni odsjek) u svemu biti na ruku svima u ovom pogledu.

PJEVANJE ZA VRIJEME EUHARISTIJSKE PROCESIJE. Pododbor za pjevanje razaslao je popis svetotajstvenih pjesama, koje će puk pjevati na procesiji. Neka župnici nastoje, da učesnici te pjesme dobro nauče, jer će ih cijela procesija pjevati u isto vrijeme uz pratnju zvučnika.

JUBILARNE MARKE dao je izraditi Središnji Odbor po umjetniku Antoniniju. Na markama su izrađeni hrvatski jubilarni simboli. Marke će se uskoro tiskati i dovolom ministarstva pošta 15. IV. staviti u promet. Marke su vrlo lijepe, pa kako će vrijediti mjesto državnih, uvjereni smo, da će ih pučanstvo, a osobito filatelisti, rado lijepiti na listove i dopisnice.

VRŠIMO PROPAGANDU za kongres svi, kojima je stalo, da nam uspije naša hrvatska i katolička stvar. Ovim kongresom želimo da naglasimo pred cijelim svijetom, da nas ima i da nijesmo od jučer i da nijesmo zadnji među evropskim narodima. Naša kultura, koja se oslonila na kršćanstvo i papinstvo, broji već 13 vjekova, a isto tako i narodna naša individualnost. Zar bi nas bilo, da nijesmo kršteni i da nas vjera nije krijepla u teškim i krvavim časovima naše burne historije. Zato smo zahvalni Bogu, a to hoćemo Kongresom da naglasimo. Zato odlučimo, da ćemo doći i druge oduševiti za to naše vjersko i narodno hodočašće.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Petak, 21. II.: Sv. Eleonora, djevica i mučenica. — Sv. Irena, djevica. — Sv. Severijan, biskup i mučenik.

Subota, 22. II.: Stolica sv. Petra u Antiohiji. — Navečerje sv. Matije, apostola (anticip.).

Nedjelja, 23. II.: Nedjelja Pedesetnica. — Sv. Petar Damjanov, biskup i crkveni učitelj. — Sv. Romana, djevica.

Ponedjeljak, 24. II.: Sv. Matija, apostol. — Sv. Sergij, mučenik.

Utorak, 25. II.: Sv. Viktorin (Hrvoje), mučenik.

Srijeda, 26. II.: Pepelnica, početak korizmenog posta. Post i nemrs. — Sv. Aleksandar (Branimir), biskup. — Sv. Valburga, djevica.

Četvrtak, 27. II.: Sv. Gabrijel od Djevice Prežalosne, priznavalac. — Sv. Leander, biskup.

Petak, 28. II.: Sv. Roman, opat. Subota, 1. III.: Sv. Albin, biskup. — Sv. Antonina, mučenica.

Nedjelja, 2. III.: Prva korizmena nedjelja. — Sv. Simplicij, Papa.

Ponedjeljak, 3. III.: Sv. Kunigunda, carica. — Sv. Marin, mučenik.

Utorak, 4. III.: Sv. Kazimir, priznavalac. — Sv. Lucij, Papa i mučenik.

Srijeda, 5. III.: Sv. Ivan Josip od Krišta, priznavalac. — Kvatre.

Četvrtak, 6. III.: Sv. Perpetua i Felicitas, mučenice.

Petak, 7. III.: Sv. Toma Akvinski, priznavalac i crkveni učitelj. — Kvatre.

Subota, 8. III.: Sv. Ivan od Boga, priznavalac. — Kvatre.

NEDJELJA PEDESETNICA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Korinćanima (I. 13, 1—13). — Braćo! Kad bih jezike ljudske i anđeoske govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih kao mjad koja zveči, ili praporac koji ječi. I

kad bih imao dar proroštva i znao sve tajne i sve znanje; i kad bih imao svu vjeru da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. I kad bih razdijelio sve imanje svoje, i kad bih predao tijelo svoje tako da izgorim, a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristilo. — Ljubav je strpljiva, dobrotivna je; ljubav ne zavidi, ne radi bezobrazno, ne oholi se; nije častohlepna, ne traži svoje, ne srdi se, ne misli zlo, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi. — Ljubav nikad ne prestaje, bilo da proroštva prestanu, bilo da jezici umuknu, bilo da znanje nestane. Jer djelomično znamo i djelomično prorokujemo, a kad dođe što je savršeno, onda će prestati što je djelomično. Kad sam bio dijete, govorio sam kao dijete, osjećao sam kao dijete, mislio sam kao dijete. A kad sam postao čovjek, odbacio sam sve što je bilo djetinje. Sada gledamo kroz ogledalo u slici, a onda ćemo licem u lice. Sada poznajem djelomično, a onda ću poznati kao što sam i poznat. Sad ostaje vjera, ufanje, ljubav, ovo troje, ali najveća je među njima ljubav.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (18, 31—43). — U ovo vrijeme: Uze Isus dvanaesticu i reče im: Evo uzlazimo u Jerusaleem i sve će se izvršiti što su pisali proroci o Sinu čovječanskom. Jer će Ga predati nezaboščima, i narugat će Mu se, i bičevati će Ga, i popljuvati će Ga; i kad Ga izbiču, ubit će Ga; i treći dan će uskrsnuti. I oni od toga ništa ne razumješe, i ovaj im je govor bio sakriven, i nisu razumjeli što im je kazao. A dogodi se, kad se je približavao Jerihonu, neki je slijepac sjedio proseći kraj puta. A kad ču mnoštvo gdje prolazi, zapita što je to. I kazao mu da prolazi Isus Nazarećanin. I povika govoreći: Isuse, sine Davidov, smiluj mi se! A oni što su išli naprijed, kazali su mu da šuti. A on još više vikao: Sine Davidov, smiluj mi se! Isus stade i zapovjedi da Mu ga dovedu. I kad Mu se približi, zapita ga: Što hoćeš da ti učinim? A on reče: Gospodine, da progledam. A Isus mu reče: Progledaj! vjera te tvoja spasila. I odmah progleda, i pođe za Njim hvaleći Boga. A sav narod kad vidje, dade hvalu Bogu.

MOLITVE KRŠĆANINA XLIV.

Isuse, Josipe i Marijo, darujem vam srce i dušu svoju! — Isuse, Josipe i Marijo, budite mi u pomoći u smrtnoj borbi! — Isuse, Josipe i Marijo, neka u miru s vama izdahne duša moja!

1. Tri imena, tri ljubavi. Isus, Marija, Josip — evo triju imena, koja treba da tvore milje našega srca. Isus — ime, koje nas sjeća betlehemske jaslca, križa, svetohraništa i raja. On nam govori, da je Isus naš Spasitelj, naš brat, naš prijatelj i liječnik, naša hrana, naša nagrada u nebu. — Marija — ime slatko naše dobre majke na nebu, koja nas poznaje, prati, ljubi te sve ispriši i postigne kod svoga Sina. — Josip — čovjek pravedan, ponizan, čiji nas život opominje, kako je svetost svima na dohvat. Ta da budemo sveti, ne treba ništa vanrednoga, već jedino ponizna i šutljiva podložnost i služba Bogu te vjernost i savjestnost u malim stvarima.

Isus, Marija, Josip — tri imena, koja nas vode u skromnu kuću nazaretsku, da promatramo tako idealnu i sretnu obitelj; tri imena, koja nas uče, kako ćemo znati intimno općiti s Isusom, u Njemu jedino tražiti svoju sreću, kako su je tražili i našli Marija i Josip.

Izgovarajmo uvijek sa živom vjerom i nježnom ljubavlju ova sveta imena!

2. Dar: »Darujem vam srce i dušu svoju.« Ovim riječima hoćemo da se darujemo Isusu po Mariji i Josipu. A ovo darivanje Isusu ne sastoji se samo u neizvjesnim osjećajima te u slatunjavim i jalovim nježnostima i izjavama ljubavi. Krepost je to muževna i jaka. Darovati se Isusu znači isprazniti se od samih sebe, a napuniti se Njega; znači ići Njegovim stopama, slijediti Njegov primjer, kao što su ga slijedili Marija i Josip; znači odreći se vlastitih pogleda i vidika, vlastite volje, da činimo ono, što Isus hoće.

3. Molba, Darivanjem samih sebe hoćemo da postignemo, te nam bude naklon i milostiv Gospodin, eda nam zagovorom i posredovanjem Marije i Josipa dade najdragocjeniju milost, što je možemo zamisliti: milost dobre smrti ili ustrajnost u dobru do zadnjega časa života. Molimo, da naša smrt bude slična blaženoj smrti Josipovoj, koji je u posljednjim svojim časovima imao uza se Isusa i Mariju; da možemo jednom Bogu predati svoj duh, kako ga je predao Isus Ocu svome, kad je umirao na križu; da i za nas, kao što je to bila za Mariju, smrt bude ulazak u vječnu slavu.

Pitaj svaki dan u Gospodina tu milost, da On dođe k tebi u Poputbini, da ti bude u pomoći pri smrtnoj borbi. A da si osiguraš ovu veliku milost, molitvi dodaj još ova spasonosna sredstva: Svake večeri uredi svoje račune s Bogom i pitaj u Njega oprostjenje djelom savršenog pokajanja; često pođi da Ga pohodiš u crkvu, pak češ onda moći da s Njim stanuješ u kraljevstvu Njegove slave; primaj Ga, ako možeš, svakoga dana u svoje srce u sv. Pričesti, pak će te On primiti u kuću Oca svoga. Napokon priskrbi tvojim roditeljima, tvojoj rodbini i tvojim prijateljima tu milost, da prime sv. Poputbinu, pozovi k njima, ako su teško bolesni, svećenika Božjega, da on jednoć dohrli i k tebi te ti donese Isusa.

ODRŽANE PRIREDBE. Održana je križarska priredba u Donjem Miholjcu 9. II.

Naši dopisi

MOLAT

Uspjela priredba. Poslije duge stanke, da se i mi javimo. Naša je pozornica opet oživjela. Na Svijećnicu smo imali vrlo zgodnu večer. Našem župniku vj. don Eugenu Šutrin, koji je na svakom koraku požrtvovan, uspjelo je pripremiti dvije predstave, s djevojkama-pjevačicama te Malim Križarima i Križaricama, i to »Nadenu kćer« i »Snjeguljicu«. Tu istu večer nastupila su na pozornicu dva mjesna solista. Djevojke, koje su izvele komad »Nadenu kćer«, zaslužuju svaku hvalu i čestitanje. Kod predstave su se osobito dojmili veoma ukusni kostimi rimskih ropkinja i njihove gospodarice. U toj se predstavi pokazuje, kako istina i pravda mora da pobjedi, a laž i prevara propadne. »Snjeguljicu« su pak izveli upravo krasno. Patuljci su se istakli sa svojim pravilnim akcentom, a osobito Kraljica i Snjeguljica. I tu su se svidjeli kostimi Patuljaka, Kraljice, Snjeguljice i Kraljevića. Pjevanje dvaju solista, koji su između te dvije predstave otpjevali svaki svoju pjesmu, a na koncu predstave jednu u duetu, zadivilo je sve. Poziv vj. don Eugena, da se u što većem broju posjeti ova priredba, čiji je čisti prihod bio namijenjen za najsiromašnije u mjestu, naišao je na upravo neočekivani odziv. Dvorana »Seoskog Doma« bila je dupkom puna, te se i time pokazala jaka socijalna i karitativna svijest naših mještana. Neka je svaka čast našem vj. župniku za ovakav uspjeh ove lijepe priredbe!

Rast.

PRIMOSTEN

Uspjela zabava Križarica i Zabavišta č.č. Sestara. 2. t. m.j., na Svijećnicu, Križarsko Sestrinstvo i Zabavište č.č. Sestara Predragocjene Krvi priredili su zabavu s raznovrsnim programom, koja je u materijalnom i moralnom pogledu preko očekivanja priređivača uspjela. Križarice su veoma efektno i s puno smisla odglumile dramu »Sveta Elizabeta« i izvele ritmičke vježbe uz pjesmu »Čuj Velebite«, a djeca Zabavišta su igrala na pozornici kao »lutke« i »muzikaši«. Najljepša točka bila je »Borba zime s proljećem« i »Visibabe«, koje su izvadala djeca i dvije Križarice. Publiku je ostala zapanjena i zadivljena gledajući na pozornici, kako djeca izvode igre pod vodstvom naših vrlo vrijednih č.č. Sestara, koje su nedavno došle k nama i već razvijaju vrlo pohvalnu djelatnost.

Prisutnik

NUNIC

Svećani blagoslov slike sv. Josipa i bl. Nikole Tavilića

2. II. obavila se kod nas lijepa svečanost.

Vj. don Frano Ambrožić, Slovenac, koji je bogoslovne nauke svršio u Splitu, a zaredio ga je preuzv. biskup dr Mileta i poslao za pomoćnika u Nunić, gdje je bio godinu i po, pa po dozvoli biskupovoj odselio u svoju Sloveniju, našoj crkvi poslao je na dar dvije lijepe slike, sv. Josipa i bl. N. Tavilića, na uspomenu, gdje je najprije počeo svoju pastirsku službu. 2. II. slike su prenešene s Kistanja u Nunić, gdje ih je brojni narod sa zastavama svečano dočekao i procesionalno do crkve dopratio: misnici pjevanjem crkvenih pjesama, djeca moleći zlatnu krunicu, ljudi sv. ruzarij, a žene i djevojke krunicu svetih rana. Sve je to bilo pravo duševno uživanje. Župnik preč. don Frane Ivanković slike je tada blagoslovio te tom prilikom održao lijepi govor o tim svetim slikama i o samom darovatelju.

Darovatelj je ovim svojim darom potvrdio svoju najbolju uspomenu, koju je ovdje ostavio, tako da starina župnik, kod koga je stajao, žali, da nije ostao s njime do smrti. Živio darovatelj!

SALI (Dugi otok)

Smrt don Ive Milića

16. t. mj. je blago preminuo u Gospodinu u 80. godini života umirovljeni župnik vlč. don Ivo Milić.

Rođen u Salima, gdje je izučio osnovnu školu, a gimnaziju i bogosloviju u Zadru, postao je svećenikom crkve i naroda god. 1885. Pune 54 godine župnikovao je po raznim župama bivše zadarske nadbiskupije. Najviše se zadržao u Malom Ižu, gdje se dva puta navraćao i gdje će lijepa župska crkva iz klesana kamena biti njegov trajan spomenik te će sjećati vjernike Malog Iža na ljubav bivšega župnika — dobroga don Ive. Uvijek revan i savjestan u dušobrižničkoj službi isticao se i u radu za materijalno blagostanje povjerenoga mu stada. Njegovo dobro srce bilo je uvijek otvoreno dobrom prijatelju, milom gostu i bijednom siromahu.

Za mladih dana bavio se i političkim radom te kao vatreni pristaša oca domovine Ante Starčevića pod vodstvom blagopokojnog don Ive Prodana radio je na nacionalnom osvješćenju župljana, posebno u okolici Zadra, kad se zadarska općina imala preuzeti u hrvatske ruke. Uvijek čvrst i nepokolebiv u radu za sv. Crkvu i hrvatski narod radio je na njivi Gospodnjoj, dok se izmoren i shrvan od nemile zadužbe nije povukao u mirovinu u rodno selo nakon 54 godine službovanja, Rijetki su, koji se mogu podičiti tolikim radom!

Povukao se u rodno mjesto, koje je neobično volio, da uživa zasluženi mir u krugu svojih, dok ga vječni Sudac nije pozvao k sebi.

Neka je dobrom don Ivi trajna uspomena među nama, a od Boga vječna plaća! Počivao u miru!

Saljanin i štovatelj

PAG

Društvo Hrvatskih Katoličkih Zena osnovano je i u Pagu, te je imalo svoj prvi sastanak u nedjelju 9. t. mj. Bilo je prisutnih 70 članica. Duhovnik im je protumačio svrhu ovoga društva K. A. te im održao predavanje o Apostolatu. Čitao se odlomak iz sv. Evanđelja. Gospođa Čestljarević je pročitala jedno poglavlje iz knjige »U četiri oka« od L. Burger. Izabrana je ova prva uprava; predsjednica Jelica Ognjić; potpredsjednica Ivka Čepulić; tajnica Paula Ognjić; blagajnica Matija Matanelić. U nadzorni odbor su izabrane: gđe Grašo Fumica i Tonči te Karavanić Marija. Članice će imati zajedničku sv. Priečest svakoga mjeseca u prvi petak.

Katolička Karitas s besplatnom kuhinjom za najbjeđnije Pažane od Božića o pet redovito radi, a i bolje bi radila, kad bi ljudi imali više osjećaja za bijednike, kojima su zima i rat pogoršale njihove životne prilike. Za održavanje ove kuhinje Križarica gđica Danica Jukić ide redovito po gradu sabirati milodare, a čč. MM. Benediktinke dnevno kuhaju i dijele hranu, sve besplatno, u duhu velikoga prijatelja siromaha sv. Benedikta. Mjesečni doprinosnici su ovi: Braća pl. Mirković i don J. Felicinović po Din 100; don I. Tičić Din 50; Don Ante Banić Din 30; prof. Slava Štimac i prof. Martinović Kornelija po Din 20; Persen Juraj po Din 15; Ap. Josip Čepulić, Marija Palcih, Žužica Palčić, Ružić Vinko, dr. Mimić, Festini Ivan, Ravnat. Karl Pišec, Andela Janković, Obi. Pavan i Marija Sabić po Din 10; Ana Šmit Din 6; Obi. Grašo Din 4; Marija Jakelić Din 3; Tonči Šmit i Copić Petar po Din 2. Općina je darovala dva metra drva. Odbor jedne karitativne zabave poslao je na dar Din 920. Doprinašaju u hrani: Ognjić Jure, Obi. Desanti i Zadruga državnih činovnika.

Proširuju se solane u Pagu tako, da će njihov kapacitet biti za 40—50% veći. Sa srednjom ljetinom paške solane su davale oko 600 i više vagona soli. Sada, nakon dovršenih radnja proširenja, moći će davati do preko 1000 vagona soli. Za ove radnje, za zidove oko novih solnih gubna, treba 10.000 kubika kamena te su tako sve paške gaete i brodovi zaposleni prenosom kamena. Za ovu novu radnju preventirana je svota od 4¹/₂ milijuna dinara.

Za novu zgradu Čipkarske škole u Pagu Hrvatska Banovina dala je pola milijuna dinara. I građanska škola trebala bi svoju zgradu, jer se danas ta škola nalazi u općinskim prostorijama, a te su tiješne za nju. Općina nije u stanju, da podigne tu novu školsku zgradu, pa bi dobro bilo, da Banovina preuzme na se izgradnju njenu, a još potrebitije bi bilo podignuti malu bolnicu, jer je teško bolesnicima ići u Šibenik ili Sušak, osobito u žurnim slučajevima, a otok ima preko 10.000 stanovnika. Jofe

Razgovor s čifaocima

Post i nemrs

UPIT: Evo nam korizme. Želio bih točno znati, kakvi propisi vladaju glede posta i nemrsa. Znam, da u tom obziru svaka biskupija ima svoje olakšice i otpuste. Zato me toliko ne zanima, koji su zakoni za opću Crkvu, nego baš za šibensku biskupiju i apostolsku administraciju.

ODGOVOR: Bit će kratak. Zato će ti sve propise, s obzirom na naše dvije biskupije, iznijeti u 13 točaka:

1. Dani posta i nemrsa, kad je zabranjeno meso i mesna juha, a dopuštena su jaja, mliječna hrana i kojimudrago začini, bili oni i od životinjske masti, jesu: a) Sve srijede i petci u korizmi, osim srijede iza Cvjetnice; b) subota iza Čiste srijede i Velika subota, samo do podne; c) sve kvatrene srijede, petci i subote u godini; d) uoči Duhova, Velike Gospe, Svih Svetih i Badnji dan.

2. Dani posta bez nemrsa jesu: a) Svaki ponedjeljak, utorak i četvrtak u korizmi; b) srijeda iza Cvjetnice; c) subote u korizmi, osim subote iza Čiste srijede, kvatrene subote i Velike subote do podne. U ove dane posta bez nemrsa dozvoljeno je meso ne samo na objedu, nego i na večeri, a ujutro je dozvoljena mliječna hrana.

3. Dani samoga nemrsa bez posta, kad je zabranjeno meso i mesna juha, a dozvoljena je svaka druga hrana, pa i masna začina, jesu svi obični petci preko godine, osim kad je post i nemrs.

4. U danima posta dopušteno je samo jedampat na glavnom obroku jesti do sitosti, dok ujutro i uvečer vrijedi mjesni običaj. Dozvoljeno je glavni obrok iz-

mijeniti tako, da se objeduje namjesto večere, a večerava namjesto objeda.

5. U danima posta bez nemrsa dozvoljeno je miješati meso i ribu.

6. Dužni su na post oni, koji su su navršili 21. godinu, a nisu još ušli u šezdesetu.

7. Dužni su na nemrs oni, koji su navršili sedmu godinu života, pa sve do smrti.

8. Nema ni posta ni nemrsa u nedjelje i zapovjedne blagdane. Pada li post i nemrs u ove dane, tada prestaje obveza te se ne prenaša na predašnji dan.

9. Oni, koji jedu u ekonomičnim mensama, restauracijama i gostionicama, dužni su na nemrs samo u sve petke, na Čistu srijedu i na Badnji dan.

10. Oni, koji putuju brodovima ili željeznicom, dužni su na nemrs samo na Čistu srijedu, u sve kvatrene petke, na Veliki petak i na Badnji dan.

11. Župnici mogu u pojedinim slučajevima, radi opravdana razloga, udijeliti pojedinim vjernicima i pojedinim obiteljima otpust od posta i nemrsa.

12. Vjernici će za ove otpuste nadoknaditi drugim dobrim djelima, navlastito milostinjom siromasima.

13. Za druge otpuste župnici će se, u pojedinim prigodama, obratiti Biskupu.

Postom se pridonosi žrtva ljubavi Gospodinu Bogu, poštuje i sluša majku Crkvu, krote požude, jača duh, a što se tiče tijela, po mišljenju liječnika, post je za tijelo ne samo zdrav, nego i potreban.

Vrijeme za uskrsnu sv. Priečest traje od prve korizmene nedjelje (2. III.) do blagdana Presv. Trojstva (8. VI.).

Život Šibenika

PROSLAVA BLAGDANA »NAŠE GOSPE LURDSKE« U DOCU. Od 2.—10. t. mj. održala se svečana devetnica. Uz sv. ruzarij svake večeri posebni propovjednici veličali su slavu, milosrde i dobrotu naše drage Gospe Lurske, pjevale su se Gospine Litanijske, iz kojih je slijedio blagoslov s Presvetim. Devetnici je svake večeri prisustvovao veliki broj Marijinih bogoljubnika. Sami blagdan je i ove godine najsvetčanije proslavljen. Svečanost je bila još veća, što je ovoga dana župa Dolac slavila i 1300-godišnjicu veze Hrvata sa Sv. Stolicom. U 5 s. ujutro pjevale su se lekcije o Ukazanju Marijinom i brojnim čudima u Lazuju. Slijedila je svečana sv. Misa, koju je otpjevao gradski župnik preč. don A. Šare. Veliki broj vjernika pristupio je sv. Priečesti. Nato su bile tihe sv. Mise u 7, 7.30, 8 i 8.30 s. U 9.30 s. došao je preuzv. biskup, koji je uz svečanu asistenciju najprije blagoslovio sliku Bl. Nikole Tavilica i održao zatim vrlo dirljivu propovijed, punu praktičnih pouka o našem Blaženiku, koga je prikazao kao uzor vjernika i Kristovog mučenika. Slijedila je svečana sv. Misa, koju je otpjevao preč. don N. Plančić uz asistenciju preuzv. biskupa. U 5 s. pp. iza sv. ruzarija, preuzv. biskup održao je topli govor prilikom naše sv. jubilarne godine i prikazao, kako je Majka Božja uvijek bila i Majka naša — Kraljica Hrvata! Slijedio je ganutljivi obred obnove krsnoga zavjeta. Crkva je bila dupkom puna vjernika. Krstonica je bila okićena cvijećem, i svijećama, a pokraj nje domaći župnik preč. don I. Berak u pratnji svojih ministranata. Na upit Preuzv. višenoga: Vjernujete li u Boga Oca...? Vjerujete li u Isusa Krista...? Vjerujete li u Duha Svetoga...? — cijela crkva gromko odgovara: Vjerujem! Nato je iz punog srca i sve duše sav narod ispjevao: »Tebe Boga hvalimo« i zahvalio Bogu, što smo primili veliki dar sv. vjere i čvrsto odlučili živjeti i umrijeti po nauku sv. Crkve katoličke — dobro naše Majke. Slijedio je tada blagoslov s Presvetim, koji je udijelio preuzv. biskup dr. J. Milota uz asistenciju preč. kan. Plančića i Šare, obojica bivši dugogodišnji vjernici župnici Docu. Na koncu iz hiljadu grla ispjevana je lurska Marijina pjesma »Sred te se pećine...«, a nakon nje i ostale Marijine pjesme. Preko devetnice, a i na sami blagdan vrlo su lijepo i skladno na koru pjevale članice »Marijine Kongr. djevojaka« pod ravnanjem č. s. Predr. Krvić. Pjevale su litanijske, razne Marijine pjesme te »Divnoj dakle«. To je osobito razveselilo sve vjernike, štovaoca Marijine, jer se je time znatno ove godine uveličalo slavlje »Naše Gospe Lurske«. Preko cijeloga da-

na i uvečer do kasnijega dolazili su brojni Marijini bogoljubnici, da pohode njenu spilju i prikažu joj svoje potrebe i želje.

† M. METILDA (SANTINA) DORBIĆ, benediktinka i dekana mjesnoga samostana, usnula je u Gospodinu 18. t. mj. u 70. godini života. Rođom iz Šibenika od 22 godine obukla je na se redovničko odijelo, a od 24 se zavjetovala te je tako proživjela u samostanu punih 48 godina. Bila je za više godina učiteljicom ručnoga rada, u čemu se osobito istakla. Bogu je posvetila svoj život, pak je u vršenju svojih dužnosti nastojala uvijek biti najsvjetlijom. Jutros je očitano više sv. Misa za nju, a svečane zadušnice otpjevao je kapelan preč. don Ante Radić, kojima je prisustvovao i preuzv. biskup. Nato je kaptol stolne bazilike otpjevao noćnicu, a kapt. prepozit dao odriješanje, pak je slijedio sprovod uz brojno učešće svećenika, redovnika i redovnica, te učemica Zanatske škole čč. Benediktinki i ostalih vjernika. Počivala u miru! Redovničkoj obitelji naše saučestje!

SAT KLANJANJA U CRKVI SV. LUCE održat će se u nedjelju 23. II., ponedjeljak 24. II. i utorak 25. II. od 4—5 sati popodne, u zadovoljstvenom euharistijskom Spasitelju za tolike uvrede nezahvalnih katolika ovih ljudih pokladnih dana, kad našalost mnogi, pa i »dobri« vjernici, krivo misle, da im je sve dozvoljeno, pa i grijeh.

TRODNEVNO KLANJANJE u crkvi sv. Lovre kroz zadnja tri pokladna dana bit će po običaju. U nedjelju 23. t. mj. izložene počinje u 11 sati, a u ponedjeljak i utorak u 5 sati popodne. Sva tri dana dovršava se klanjanje u 6 sati. Zadnje večeri održat će propovijed preuzv. biskup.

CISTA SRIJEDA — PEPELNICA. U srijedu 26. t. mj. je t. zv. Čista srijeda, početak svetog i ozbiljnog, korizmenog vremena. Toga dana bit će u katedrali u 9.30 s. ujutro blagoslov pepela i sv. Misa s pontifikalnom asistencijom. Uvečer u 7 s. bit će prva korizmena propovijed. — Ujutro iza svake sv. Mise po svim crkvama svećenik će posipati blagoslovljeni pepeo po glavama vjernika i tom prilikom kazati one značajne riječi: »Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah obratiti«. Na Čistu srijedu je strogi post i nemrs.

PRVI KORIZMENA PETAK U SVE-TISTU MAJKE MILOSRDA. U prvi korizmeni petak 28. t. mj., po starom običaju, preuzv. biskup s prečasnim kaptolom otpjevat će svečane zadušnice za pokojnu braću i sestre Svetišta Majke Milosrda. Sv. Misa počinje u 10 s. ujutro.

KORIZMENE PROPOVIJEDI U KATEDRALI sv. Jakova bit će svake srijede i petka uvečer u 7 s., a nedjeljom u 11.15 s., iza konventualne sv. Mise, koja počinje u 10.30., a ne kao obično u 11 s. Ovogodišnji korizmeni propovjednik je franjevac o. Stjepan Rade.

POST I NEMRS za razdoblje od 23. II. — 8. III. je: u srijedu 26. II., petak 28. II., subotu 1. III., srijedu 5. III., petak 7. III. i subotu 8. III., a samo post u četvrtak 27. II., ponedjeljak 3. III., utorak 4. III. i četvrtak 6. III., dok u nedjelju 2. III. nema ni posta ni nemrsa.

NA PRVI PETAK 7. III. za sve Križarice i Male Križarice bit će u crkvi sv. Luce sv. Misa i zajednička sv. Priečest u 6.30 s. ujutro, a uvečer u 6.30 s. poobznoš Presv. Srcu i blagoslov s Presvetim, na što su dužne sve doći — Duhovnik.

SKUPŠTINA »ZORE«. U nedjelju 2. III. u 5 s. popodne održat će se u Kat. Domu godišnja skupština članica »Zore«, na kojoj će se nakon izvještaja stare uprave izabrati nova uprava, a u 4.30 s. bit će u crkvi sv. Luce blagoslov s Presvetim, pak se pozivaju članice, da sve nefaljeno dođu — Uprava.

POKLADNA ZABAVA U KATOLIČKOM DOMU. U pokladni utorak 25. t. mj. Gradsko Vijeće Katoličke Akcije priređuje svoju pokladnu zabavu. Na programu je par šaljivih igrokaza, šaljivih solo pjevanja, radio-reportaža, šaljiva lutrija, šaljivi zatvor i t. d. Početak tačno u 8 s. naveče. Din 5 po osobi. Dobrovoljni doprinosi u korist siromašnih članova primaju se sa zahvalnošću. Članovi i prijatelji, dobro došli! Posebnih poziva nema. — Odbor.

U FOND NASEGA LISTA doprinijeli su: Don Joso Felicinović (Pag) Din 150; Desanti Kornelija (Pag), Šarić Luka, Marčelić ud. Marija (Preko), Radica Ivanica (Benkovac), don Frane Šoša, Mašina Mate (Preko), don Bartul Ganza (Dicmo) i Mons. dr. Josip Srebrnić, biskup po Din 20; don Lovre Drazčić (Tribanj), Mišković Ante, učitelj (Mravince) i dobre duše (Sestrung) po Din 10; Nakićen Nada (Siverić) Nin 5. — Da počasti uspomenu pk. don Ive Milića (Sali): Don Frane Grandov Din 10. — Da počasti uspomenu pk. Forni Marije: Don Ante Radić Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICALA »ŽIVOGA SVI-JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za razdoblje od 23. II. — 8. III.: za našu omladinu, da u ovo ludo pokladno doba sačuva svoju nevinost i čistoću, a u korizmi doživi preporod svoje duše. — Preporučam članicama, da u nedjelju 23. II., ponedjeljak 24. II. i utorak 25. II. u što većem broju prisustvuju satu klanjanja u crkvi sv. Luce od 4—5 sati popodne, kao i da sve prisustvuju korizmenim propovijedima u katedrali sv. Jakova i varoškoj župskoj crkvi te porade, da im i drugi u što većem broju prisustvuju — Don Ante Radić.

U FOND »KATOLIČKE KARITAS« doprinijela je gđica Šupuk Zdenka Din 10, da počasti uspomenu pk. č. M. Metilde Dorbić. — Odbor najljepše blagodari.

Javna zahvala

Velečasni don Frano Ambrožić, Slovenac, bio je župskim pomoćnikom u Nuniću, a sad je u istoj službi u župi Pedzemelj u Sloveniji. Od tuda on je poslao dvije lijepe slike, sv. Josipa i bl. N. Tavilica, na dar crkvi u Nuniću, gdje je najprije počeo svoju pastirsku službu. Crkvinarstvo i narod harno mu zahvaljuju i od Boga nagradu žele.

Nunić, 2. veljače 1941.

Don Frano Ivanković
predsjednik crkvinarstva

TKO MOŽE BITI PREDSEDNIK MJESENIH ORGANIZACIJA HSS? »Seljački Dom«, glavno glasilo HSS, od 30. I. donosi ovo saopćenje glavnog tajnika HSS dra Krnjevića: »Nitko ne može biti izabran za predsjednika organizacije HSS, tko nije glasao za listu predsjednika Mačeka na izborima 1935. i 1938. godine. Naravno, uz to mora imati sva ostala svojstva, potrebna za predsjednika organizacije. Toga se treba strogo držati, gdje god dolazi do sprovođenja reorganizacije.«

ZA POMOĆNIKA MINISTRA PROSVJETE imenovan je g. Mita Dimitrijević književnik i bivši nar. poslanik.

MILIJARDU I PO DINARA iznosio je prosječni dnevni promet Pošt. Stedionice u prošloj godini. Čisti dobitak bio je 114 milijuna dinara.